

בש"פ 2100/19 - בני עובדיה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2100/19

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: בני עובדיה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו (השופטת ד' ברלינר) בעפ"ג 41057-01-19 מיום
17.3.2019
עו"ד שרון חזות

בשם העורר:

בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת ד' ברלינר) מיום 17.3.2019 במסגרתה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט המחוזי (השופטים ד' ברלינר, א' נחליאלי ו- ש' יניב) מיום 11.3.2019 בגדרה הורה בית המשפט על מתן צו הבאה נגדו.

2. העורר הורשע בבית משפט השלום בעבירות מרמה וגניבה ונידון ביום 2.12.2018 לעונש הכולל 12 חודשי מאסר. שני הצדדים הגישו לבית המשפט המחוזי ערעור על גזר הדין, אשר נקבע לדין ביום 11.3.2019. העורר לא התייצב לדין, ובית משפט קמא נעתר לבקשת המדינה להוציא צו הבאה נגדו. בהחלטתו מאותו היום, ציין בית המשפט המחוזי כי המסמכים שהציג בא כוח העורר אינם מצביעים על נבצרותו של העורר מלהתייצב לדין, אלא אך כי העורר הובא באותו בוקר לבית חולים לבקשתו, וכי "לא מצוינים סימני מחלה מובהקים". לפיכך, קבע בית המשפט כי הדין ידחה ליום 25.3.2019 והורה על הוצאת צו הבאה כנגד העורר, אשר יוכל להשתחרר תמורת הפקדת ₪ 2,000 במזומן. בקשה שהגיש העורר לביטול צו ההבאה נגדו נדחתה על ידי בית משפט קמא, אולם סכום הערובה הופחת לסך

עמוד 1

של 1,000 ₪. בקשה נוספת שהגיש העורר לעיון חוזר בצו ההבאה נדחתה ביום 17.3.2019.

3. מכאן הערר שלפניי, במסגרתו עותר העורר לביטול צו ההבאה נגדו בטענה כי היה על בית משפט קמא "לבטלו לאחר שהונחו בפניו המסמכים הרפואיים המלמדים כי העורר אכן סבל מדלקת בגרונו וחום גבוה". לחלופין, מבקש העורר לבטל את הערבות שנקבעה בשל המצוקה הכלכלית בה הוא שרוי.

המשיבה בתגובתה טוענת כי לא עלה בידי העורר להראות מנין זכותו להגיש ערר על החלטת בית משפט קמא להוציא צו הבאה בעניינו או על גובה הערובה שנקבע בו, וזאת בטרם בוצע הצו ובטרם הובא העורר בפני בית המשפט. לגופו של עניין, טוענת המשיבה כי התנהלותו של העורר לאורך ההליך הפלילי "שיקפה תמונה עגומה של נאשם אשר בוחר לסכל את ההליכים נגדו תוך בזבז זמן שיפוטי יקר", כך שבנסיבות העניין, משלא הציג העורר כל "אסמכתא אמיתית המוכיחה נבצרות", לא נפל כל פגם בהחלטתו של בית משפט קמא.

4. סמכותו של בית המשפט להוציא צו הבאה בעניינו של נאשם מוסדרת בסעיף 99 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), הקובע כדלקמן:

"בית המשפט רשאי לתת בכל עת צו הבאה נגד הנאשם, אם ראה שיש צורך בכך כדי לכפות את התייצבותו למשפט במועד שנקבע".

החוק אינו קובע הוראות לעניין עיון חוזר או ערר באשר להחלטה על מתן צו הבאה, בין לגבי עצם הוצאת הצו ובין לגבי גובה הערובה שנקבעה במסגרתו. עם זאת, קובע החוק מנגנון מובנה להבאת האדם שהוצא בעניינו צו הבאה בפני בית המשפט:

"103. מי שנעצר על-פי צו הבאה ולא שוחרר לפי סעיף 102 [בערבות], יובא בלא דיחוי לפני בית המשפט, והוא יצווה על מעצרו או ישחררו בערובה".

5. משלא נקבעה בחוק זכות ערר על החלטה ליתן צו הבאה, לכאורה אין זכות ערר על החלטה כזו. זאת, מכוח העקרון הכללי כי אין זכות ערר או ערעור אלא מכוח הוראה בחוק המעניקה זכות כזו, וכן מכוח הכלל לפיו בהליך פלילי, בשונה מהליך אזרחי, אין ככלל זכות להשיג על החלטת ביניים או החלטה אחרת שלא במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי, למעט במקרים החריגים בהם נקבעה בחוק במפורש זכות כזו (ראו בש"פ 4804/17 ברמלי נ' מדינת ישראל (9.8.2017) והאסמכתאות הרבות שם).

6. לענייננו, יש להבחין בין השלב בו ניתן צו הבאה אשר טרם בוצע לבין השלב בו צו ההבאה בוצע וניתנה החלטה על מעצרו או שחרורו בערובה של מי שהוצא בעניינו הצו. בעוד שלגבי השלב של מתן צו הבאה אין זכות ערר, משלא נקבעה בחוק זכות כזו, הרי שלאחר ביצוע הצו עומד לפנינו עצור או משוחרר בערובה, אשר רשאי להגיש ערר על החלטת בית המשפט "בענין הנוגע למעצר" מכוח סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

7. עיון בפסיקה מלמד כי בשני מקרים הוכרה דה פקטו זכות ערר על ערבות שנקבעה לענין צו הבאה, ומדובר היה בנאשמים שצו ההבאה בעניינם כבר בוצע ובפועל היו עצורים (בש"פ 5720/01 עבדאללה נ' מדינת ישראל (19.7.01); בש"פ 5274/95 אליאס נ' מדינת ישראל (29.8.95)).

לעומת זאת, במקרה אחד בלבד שנמצא נדרש בית משפט זה לערר על גובה ערובה בטרם בוצע צו ההבאה, תוך שהוא מציין בהחלטתו-

"אכן, הכללים החלים במקרה של צו הבאה, בנוגע, למשל, לעיון חוזר, ערר והבאה בפני שופט אינם ברורים... מסכימה אני עם העמדה שהביעה המדינה לפיה דרך המלך בעניינים מעין אלה היא ביצוע צו ההבאה, במקרה שלא מפקיד הנאשם את הערובה שנקבעה לו, והבאתו בפני בית המשפט בערכאה הדיונית, שם יוכל להשמיע את טענותיו" (בש"פ 9661/08 שושן נ' מדינת ישראל (20.11.2008)).

עם זאת, ראה בית המשפט שם לחרוג מדרך המלך ולהורות על הפחתת הערובה במסגרת הערר, וזאת בשל נסיבות ייחודיות של אותו עניין, ובכללם כי מדובר בחייל המצוי במעצר בית, אשר לראשונה לא התייצב למשפטו, ובקשה לעיון חוזר שהגיש על החלטת הערכאה הדיונית נדחתה.

8. בעניינו, הגיש העורר את הערר בטרם הובא בפני בית משפט קמא, וממילא בטרם ניתנה החלטה בעניינו. וזאת, לאחר שגובה הערובה שנקבעה להבטחת התייצבותו הופחתה במחצית במסגרת בקשה לעיון חוזר שהגיש. בנסיבות אלו, אינני רואה מקום להידרש לטענותיו אודות מעצרו או שחרורו בערובה, בשעה שאלו טרם נקבעו. ייטיב העורר ויתייצב לדיון בעניינו הקבוע למחר, במסגרתו ישמע בית משפט קמא את טענותיו ויחליט כחכמתו.

9. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ז באדר ב' התשע"ט (24.3.2019).

שופט